

II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2006. december 18.)

a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: az európai mobilitásminőségi charta

(2006/961/EK)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 149. cikke (4) bekezdésére és 150. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az oktatás és képzés terén megvalósuló mobilitás szerves részét képezi a személyek szabad mozgásának, amely a Szerződés által védett alapszabadság, és egyik fő célkitűzése az Európai Unió által az oktatás és képzés terén folytatott tevékenységnek, amely a közös értékeken és a sokféleség tiszteletben tartásán alapul. A mobilitás nélkülözhetetlen eszköze az egész életen át tartó tanulás valódi európai térsége megteremtésének, a foglalkoztatottság előmozdításának és a szegénység csökkentésének, valamint az aktív európai polgárság támogatásának.
- (2) A mobilitás közelebb hozza egymáshoz a polgárokat és javítja a kölcsönös megértést. Előmozdítja a szolidaritást, az eszmecserét és az Európát alkotó különböző kultúrák jobb megismerését; így a mobilitás előmozdítja a gazdasági, társadalmi és regionális kohéziót.

- (3) Az oktatási és képzési célú európai mobilitás és cseretevékenység fokozása, valamint a munkavállalók mobilitásának 2006-os európai évéhez hasonló események kulcsfontosságú szerepet játszanak annak a lisszaboni célkitűzésnek a megvalósításában, hogy Európa 2010-re a leginnovatívabb és legversenyképesebb tudásalapú gazdasággá váljon.

- (4) Az oktatási és képzési célú mobilitás EU-n belüli jobb keretfeltételeinek megteremtése elő fogja segíteni a tagállamokban a munkahelyteremtés, a fenntartható fejlődés, valamint a kutatás és innováció szempontjából elsődleges jelentőségű tudásalapú gazdaság megvalósításához való hozzájárulást.

- (5) Az európai oktatási és képzési rendszerek minőségének és eredményességének javítása érdekében az EU-n belüli mobilitás fokozott támogatására van szükség valamennyi érdekelt fél részéről, beleértve a hatóságokat is.

- (6) A tanulók, szakképzésben részt vevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló, 2001. július 10-i 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás ⁽⁴⁾ volt az első olyan ajánlás, melynek célja a mobilitást ösztönző közösségi fellépés elősegítése volt.

- (7) A Bizottság által azon ajánlás III. pontjának a) alpontjával összhangban felállított szakértői csoport munkája és az ajánlást követő első jelentés kimutatta ugyan, hogy az oktatási és képzési célú mobilitás tekintetében mind nemzeti, mind európai szinten haladás figyelhető meg, de

⁽¹⁾ HL C 88., 2006.4.11., 20. o.

⁽²⁾ HL C 206., 2006.8.29., 40. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2006. szeptember 26-i véleménye (a Hivatalos lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2006. december 18-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 215., 2001.8.9., 30. o.

- arra is rámutatott, hogy nemcsak a mobilitás mennyiségi fokozására kell összpontosítani, hanem mindenekelőtt annak minőségén kell javítani.
- (8) Ezt a célt egyebek között egy ajánlás formájában megfogalmazott mobilitásminőségi charta elfogadásával lehet ösztönözni, mely önkéntes alapon követendő elveket állapít meg ezen a területen.
- (9) Az európai mobilitásminőségi chartának (a továbbiakban: a charta) figyelembe kell vennie a fogyatékkal élő emberek sajátos szükségleteit és a hátrányos helyzetű csoportokat is.
- (10) A chartának segítséget kell nyújtania a tanulmányi cserék számának növeléséhez, az oktatási vagy képzési időszakok, illetve a címek és diplomák elismerésének megkönnyítéséhez, valamint ahhoz, hogy az együttműködés javítása és erősítése érdekében kölcsönös bizalom alakuljon ki az illetékes hatóságok, szervezetek és a mobilitásban érintett valamennyi érdekelt fél között. Figyelmet kell fordítani a kölcsönök, ösztöndíjak és szociális biztonsági juttatások átutalhatóságára.
- (11) A charta célja az, hogy kiegészítse, nem pedig hogy helyettesítse az Erasmus Iránytű egyes rendelkezéseit.
- (12) A hatóságok valamennyi diák és képzésben részt vevő személy, származási és befogadó ország mobilitásban érintett hatóságai, szervezetei vagy más érdekelt felek számára könnyen és a címzettek saját nyelvén hozzáférhetővé teszik a chartát, amelyet alapvető referenciadokumentumként kell kezelni.
- (13) A külföldi tartózkodás haszna nagyban függ a gyakorlati intézkedések minőségétől: a tájékoztatástól, az előkészítéstől, támogatástól, és a résztvevők által a tanulmányok és az oktatási időszakok során szerzett tapasztalatok és diplomák elismerésétől. Az érintett személyek és szervezetek gondos tervezéssel és megfelelő értékeléssel jelentősen javíthatnak a külföldi tartózkodás minőségén.
- (14) Az Europass⁽¹⁾ az átláthatóság és az elismerés fejlesztésének rendkívül hasznos eszköze a mobilitás elősegítése érdekében.
- (15) Kívánatos, hogy az ebben a chartában meghatározott elvek ne csak kifejezetten a külföldi tartózkodás időtartamára kerüljenek alkalmazásra, hanem az azt megelőző, illetve azt követő időszakokra is.
- (16) A kiutazás előtt tanulmányi tervet kell készíteni. A résztvevők általános felkészítésére is szükség van, különös tekintettel a nyelvi felkészülésre. Ehhez az illetékes hatóságoknak és szervezeteknek segítséget kell nyújtaniuk.
- (17) Minden igazgatási és pénzügyi kérdést, például azt, hogy milyen pénzügyi támogatás áll rendelkezésre, ki állja a költségeket, valamint a biztosítási fedezetet a fogadó államban, kiutazás előtt tisztázni kell.
- (18) A külföldön töltött időt illetően a mobilitás minősége javítható azáltal, hogy programokat, például mentorálást szerveznek a résztvevőknek.
- (19) A fogadó országban elvégzett bármely kurzus vagy képzés tartalmának, illetve időtartamának részletes és világos leírása elő kell, hogy segítse a hazatérést követően azok elismerését.
- (20) Az átláthatóság és a jól működő adminisztráció megkívánja az érdekelt felek egyértelmű meghatározását a mobilitási program egyes fázisaiban és a program során végzett tevékenységekben.
- (21) A külföldi tartózkodás általános minőségének biztosítása érdekében kívánatos, hogy valamennyi uniós polgár számára biztosítsák a munkavállalók szabad mozgásának jogát, illetve hogy a chartában meghatározott elveket és a vonatkozó ajánlásokat a tanulmányi célú vagy a szakmai fejlődés céljából létrejövő külföldi tartózkodás minden típusa esetében a lehetőségekhez mérten alkalmazzák. Ezek többek között a következők: oktatás és képzés; formális vagy informális tanulás, beleértve az önkéntes tevékenységet és projekteket; rövidebb vagy hosszabb időtartamú külföldi tartózkodás; iskolai, felsőoktatás keretein belüli és munkahelyi tanulás; az egész életen át tartó tanulóval összefüggő intézkedések.
- (22) A mobilitási tevékenységek sokszínűségére és időtartamuk változatosságára való tekintettel a tagállamok a charta megvalósítását körülményeikhez, vagyis konkrét helyzetekhez és programokhoz igazíthatják. A tagállamok egyes pontokat kötelezővé tehetnek, míg másokat szabadon választhatónak tekinthetnek.
- (23) Mivel ezen ajánlás céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az ajánlás léptéke és hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az ajánlás nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

AJÁNLJA, HOGY A TAGÁLLAMOK:

1. fogadják el az ajánláshoz csatolt chartát, mint a személyes és szakmai előmenetelt elősegítő eszközt, és népszerűsítsék annak használatát;
2. az ajánlás elfogadását követő második évtől kezdődően tegyenek jelentést erről és valamennyi, a mobilitás elősegítése érdekében, különösen annak minőségi szempontjaival kapcsolatban az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogramhoz nyújtott nemzeti hozzájárulásaikban hozott kiegészítő intézkedésről;

(1) A képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes közösségi keretéről (Europass) szóló, 2004. december 15-i 2241/2004/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (HL L 390., 2004.12.31., 6. o.).

3. a továbbiakban is fokozottan működjenek együtt az uniós polgárok mobilitását befolyásoló valamennyi közvetlen és közvetett akadály felszámolása céljából;
 4. polgáraik oktatási és képzési szintjének javítása érdekében biztosítsák az oktatási és képzési célú mobilitáshoz szükséges támogatást és megfelelő infrastruktúrát;
 5. hozzanak meg minden szükséges lépést a mobilitás ösztönzése érdekében annak biztosítására, hogy minden vonatkozó információ könnyen érthető és mindenki számára elérhető legyen, például a mobilitásról szóló bevezető útmutatók vagy a támogató szervezetek felsorolásának közzététele által, valamint javítsák a mobilitás feltételeit.
2. folytassa az együttműködést a tagállamokkal és a társadalmi partnerekkel annak érdekében, hogy az ajánlásban javasolt intézkedések végrehajtásával kapcsolatos hasznos információk és tapasztalatok cseréjét lehetővé tegye;
 3. az érintett hatóságokkal szoros együttműködésben oktatási és képzési célokból alakítsa ki vagy fejlessze tovább a mobilitásra vonatkozó, nemek szerint lebontott statisztikai adatok gyűjteményét;
 4. tekintse úgy, hogy az ajánlás a 2001/613/EK ajánlásával egységet képez, így foglalja bele az abban előírt kétévenkénti jelentést az Oktatás és képzés 2010 című munka-program általános jelentéseibe.

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

1. a nemzeti irodák és más, a képzés, oktatás és mobilitás területén működő szervezetek körében ösztönözze a charta használatát;

Kelt Brüsszelben, 2006. december 18.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről

az elnök

J.-E. ENESTAM

MELLÉKLET

EURÓPAI MOBILITÁSMINŐSÉGI CHARTA

BEVEZETÉS

A mobilitás, melynek ügyét a 2000. évi mobilitási cselekvési terv ⁽¹⁾ és a tanulók, szakképzésben részt vevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló, 2001. július 10-i 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás ⁽²⁾ karolta fel, mindig is nagy jelentőséggel bírt az érdekeltek számára. Az ajánlás széles területet ölelt fel, számos fontos, mobilitással kapcsolatos kérdéssel foglalkozott, és mindazoknak szólt, akiknek hasznára válhat a külföldi tanulmányokkal töltött idő (legyen az formális vagy informális tanulás), beleértve a diákokat, tanárokat, oktatókat, önkénteseket és képzésben résztvevőket. A „Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: az európai mobilitásmínőségi charta” című, 2006. december 18-i 2006/961/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás ⁽³⁾, melynek a charta szerves részét képezi, ugyanolyan széles területet ölel fel, azonban a mobilitás minőségi aspektusára összpontosít egy, az első ajánlást követően felállított szakértői csoport javaslata alapján. Segítenie kell azt biztosítani, hogy a résztvevők kedvező tapasztalatokra tegyenek szert mind a fogadó országban, mind visszatértük után hazájukban.

A charta fiatalok vagy felnőttek formális vagy informális tanulási céllal, és a személyes, illetve szakmai előmenetel érdekében vállalt külföldi tartózkodása esetében alkalmazandó iránymutatással szolgál. Azzal a céllal készült, hogy a tagállamok nemzeti sajátosságait figyelembe vevő, hatáskörüket tiszteletben tartó alapvető referenciadokumentumként szolgáljon. Hatályát és tartalmát hozzá lehet igazítani a külföldi tartózkodás időtartamához és a különböző oktatási, képzési és ifjúsági tevékenységek sajátosságaihoz, valamint a résztvevők szükségleteihez. Bár elsősorban a tanulmányi célú külföldi tartózkodással foglalkozik, ez az iránymutatás hasznos szerepet tölthet be egyéb mobilitástípusok, pl. a munkavállalás céljából megvalósuló külföldi tartózkodás esetében is.

1. Információ és iránymutatás

Biztosítani kell, hogy a potenciális jelentkezőknek a külföldi tartózkodás lehetőségeit és feltételeit illetően megbízható, mindenki számára egyformán elérhető információs és iránymutató források álljanak rendelkezésére minden szinten. Többek között egyértelmű információkat kell rendelkezésre bocsátani az e chartában szereplő pontok teljes köréről, a küldő és fogadó szervezetek szerepéről és feladatairól, továbbá a különböző oktatási és képzési rendszerekről.

2. Tanulmányi terv

Mielőtt bárki is oktatási vagy képzési célú külföldi tartózkodásra indul, a nyelvi felkészültséget tekintetbe vevő tanulmányi tervet kell készíteni, amelyet az érintett felek mindannyian elfogadnak, beleértve a küldő és a fogadó szervezeteket, valamint a résztvevőket. A tanulmányi terv különösen fontos a hosszú távú mobilitás esetében, de hasznos lehet a rövid távú mobilitás esetében is. A tervnek ismertetnie kell a célkitűzéseket és a várt tanulmányi eredményeket, valamint azt, hogy ezeket hogyan lehet elérni és megvalósítani. A tanulmányi terv bármilyen jelentős módosítását az összes félnek el kell fogadnia. A tanulmányi terv készítésekor figyelembe kell venni a hazatérés utáni visszailleszkedés és az értékelés kérdéseit is.

3. Személyre szabott mobilitás

Az oktatási vagy képzési céllal vállalt külföldi tartózkodásnak, amennyire csak lehet, illeszkednie kell a személyes tanulmányi előmenetelbe, összhangban kell lennie a résztvevő készségeivel és motivációjával, és ezeket fejlesztenie kell, illetve ki kell egészítenie.

4. Általános előkészítés

Ajánlatos, hogy a résztvevők előzetes felkészítésben részesüljenek, melynek a résztvevők konkrét szükségleteihez kell igazodnia. A felkészítésnek az igényeknek megfelelően ki kell terjednie nyelvi, pedagógiai, adminisztratív, jogi, személyes és kulturális aspektusokra, valamint pénzügyi tájékoztatásra is.

⁽¹⁾ A Tanács és a tagállamok kormányát a Tanács ülésén képviselők 2000. december 14-i állásfoglalása a mobilitási cselekvési tervről (HL C 371., 2000.12.23., 4. o.)

⁽²⁾ HL L 215., 2001.8.9., 30. o.

⁽³⁾ Lásd e Hivatalos Lap 5. oldalát.

5. A nyelvi szempontok

A nyelvtudás fontos a hatékony tanuláshoz, a kultúraközi kommunikációhoz és a befogadó ország kultúrájának jobb megértéséhez. A résztvevőknek, illetve küldő és fogadó szervezeteinek különös figyelmet kell fordítaniuk a megfelelő nyelvi felkészülésre. Amennyiben lehetséges, a mobilitással kapcsolatos rendelkezéseknek ki kell terjedniük a következőkre:

- kiutazás előtti nyelvi felmérés, illetve – adott esetben – lehetőség nyelvkurzusok végzésére a fogadó ország és/vagy a tanítás nyelvén, amennyiben eltérők;
- a fogadó országban: nyelvi segítségnyújtás és tanácsadás.

6. Logisztikai segítségnyújtás

Szükség esetén a résztvevőknek megfelelő logisztikai segítséget kell nyújtani. Ez a következőket foglalhatja magában: utazásszervezéssel kapcsolatos információszolgáltatás és segítségnyújtás, biztosítások, tartózkodási és munkavállalási engedély, társadalombiztosítás, a kormányzati ösztöndíjak és kölcsönök származási országból a fogadó országba való áttulathatósága, szállás, illetve bármely egyéb gyakorlati kérdés, beleértve a tartózkodás szempontjából releváns, felmerülő biztonsági kérdéseket is.

7. Mentorálás

Kívánatos, hogy a fogadó intézmény (oktatási intézmény, ifjúsági szervezet, vállalat stb.) olyan programokat szervezzon, mint a mentorálás, azért, hogy segítse a résztvevők eredményes beilleszkedését a fogadó környezetbe, és hogy kapcsolattartási lehetőségként szolgáljon a résztvevők számára a folyamatos segítségnyújtás érdekében.

8. Elismerés

Amennyiben a külföldön tanulmányokkal vagy munkával eltöltött idő formális tanulmányi vagy képzési program szerves részét képezi, ezt a tényt a tanulmányi tervben rögzíteni kell, és segítséget kell nyújtani a résztvevőknek az elismerés és a hitelesítés megkönnyítése érdekében. A küldő szervezetnek a tanulmányi tervben el kell ismernie a mobilitás valamennyi sikeres szakaszát. A mobilitás egyéb típusai esetében – különös tekintettel az informális oktatási és képzési kontextusban megvalósuló külföldi tartózkodásra – megfelelő dokumentumot kell kiállítani, hogy a résztvevő kielégítő és hittel érdemlő módon igazolni tudja aktív részvételét és tanulmányi eredményeit. Ebben az összefüggésben támogatni kell az Europass⁽¹⁾ alkalmazását.

9. Visszailleszkedés és értékelés

A származási országba visszatérve – különösen hosszú távú tartózkodás után – a résztvevőknek tanácsot kell adni arra nézve, hogyan hasznosítsák a tartózkodásuk alatt szerzett képességeket és készségeket. Szükség esetén a hosszú külföldi tartózkodás után hazatérők számára megfelelő segítséget kell nyújtani hazájuk társadalmi, oktatási és szakmai környezetébe történő visszailleszkedésükhöz. A résztvevőknek – a felelős intézményekkel közösen – gondosan értékelniük kell a szerzett tapasztalatokat, hogy meg tudják állapítani, elérték-e a tanulmányi tervben kitűzött célokat.

10. Kötelezettségvállalások és kötelezettségek

A minőségi kritériumokból eredő kötelezettségekről a küldő és a fogadó szervezeteknek, valamint a résztvevőknek meg kell állapodniuk. Lehetőség szerint írásos formában kell megerősíteni őket, hogy minden érintett számára egyértelműek legyenek.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. december 15-i 2241/2004/EK határozata a képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes közösségi keretéről (Europass) (HL L 390., 2004.12.31., 6. o.).